

Szerkesztőség
es
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre . . . 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beirat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdeben.
Megjelenik délután 5 órakor.

Megvan a kiegyezés.

Kassa, október 7.

Szombat délnél, még gondokba merült arccal jártak a tárgyaló kormányférfiak ki s be a magyar miniszterelnöki palotában.

Az izgalmas várakozásban eltöltött órák, mintha egyre jobban eltávolították volna a reménységet, hogy a megegyezés létre jön. Délután már befűtötték az osztrák miniszterek vonatát s úgy volt, hogy eredménytelenül vissza utaznak Bécsbe. És akkor küldte meg a magyar kormány ultimátumát, mely szerint „a függetlenségi párt a maga teljes egészében s egyöntetűleg állást foglalt az önálló bank mellett. A kormány tehát — ha saját eddig is ugyanez irányban képviselt álláspontjától el is tekintene — csak az országgyűlés többségének követelését teljesíti, ha az önálló bank követelését, mint a kiegyezés egyik felvételét végleg leszegzi.”

Ez volt az utolsó üzenet. Mivel az osztrák kormány volt az, mely a bankkérdést több ízben felvetette és a kiegyezésben való elintézését követelte, úgy látszott, hogy ezen a ponton végleg megmarad az egyezség eshetősége.

Az ultimátumot azonban az osztrákok tárgyalás alá vették. Tárgyalásuk eredményét közölték a magyar kormányval s késő este, mikor a reménység már teljesen megfogyott, sugárzó arccal jöttek ki a miniszterek:

— A kiegyezés kész! Az egyezség megtörtént!

Annyit tud tehát a magyar közönség, hogy a kiegyezés elkészült. A másfél éves kínos vajadás után megszületett a gazdasági közösség, talán az utolsó, melyet Ausztriával kötöttünk. Mert ezentúl már csak a teljes gazdasági függetlenség következhetik. Hogy mi a kiegyezés tartalma, hogyan sikerült az ellentéteket áthidalni, azt még most az államtitok pecsétje őrzi. Az összes államférfiak becsületszóra kötelezték magukat, hogy a kiegyezés eredményéről, egy szó nem sok, annyit sem árulnak el. A részletkérdések megvitatása ugyanis hátra van, addig nem akarnak semmit sem nyilvánosságra hozni, még a kiegyezés teljes anyagával fórumra nem léphetnek.

A titkolódzás természetesen ismét

alkalmat nyújt, hogy ellenségeink gyanúsító rágalomokkal illessék a kormányt. Beszéljenek bármit is, annyi bizonyos, hogy a hazafias magyar közönség a legnagyobb bizalommal lehet a kormányzókban ülő vezeterei iránt. Szilárd meggyőződéssel hiheti, hogy a nemzeti kormány erélyesen és eredményesen védte és gyarapította jogainkat, valamint a gazdasági előnyöket. A befejezést nyert izgalmas tusában mi nem maradtunk alul, mint azt a közel jövő be fogja bizonyítani.

Vértanuk napja.

A kegyelet ünnepe Kassán.

Az aradi golgothán elvérzett tizenhárom magyar vértanu emlékét idézte fel Kassa város közönsége a tegnapi napon. Sok magánházon és középületen gyászlobogó lengett, a délutáni órákban tartott hazafias ünnepélyeken pedig százakra menő közönség tett arról tanuságot, hogy az aradi tizenhárom martir halála szívének soha el nem muló kegyeletét ébreszti föl a gyászos évtorduló napon.

A jogakadémiai ifjuság ünnepélyén szorongásig megtelt a Schalkház szálloda díszterme. Elöl a kassai 48-as honvédek erősen megfogytakozott kis csapatja foglalt helyet. Elaggott ősz emberek, a mai sivár nemzedék számára intő példák, hogyan kell szeretni önfeláldozóan, életkockázatással a hazát és a szabadságot, függetlenséget. A többi széksorokban hölgyek és azután a nagy közönség óriás tömege.

Az ünnepély Hadi István zenekara által játszott Hymnuszszal kezdődött, melyet a közönség önzetlenül kitörő énekével kísért. Majd Mechner Tibor jogásznök tartott lelkeszavú, tüzes, lendületes megnyitó beszédet. Ezt követte Fái Flóra a kassai színház nagy művésznőjének szavalata „Arpad siri álma”, az izzó hazafizág ihletében írott költemény — az ő szavának szívet megragadó varázsával óriási hatást tett a közönségre.

A lelkesedés lángtengere gyulladt ki a közönség arcán s percekig tartó tapsvihar honorálta a művésznő szavát. Majd dr. Nagy Olivér jogakadémiai tanár mondott ünnepi beszédet. A gonddal és sok olvasottsággal szerkesztett beszéd mély hatást tett a közönségre. Azután Süveges Elek fujta meg a tárogatót s édes-bus kuruc dalokat nótázott. Kaiser Sándor, Ábrányi „Kossuth sirja” című költeményét szavalta el érzéssel, erővel, lelkesen és szépen. A közönség a szöveg hangjai mellett osztott szét.

Igen sikerült emlékünnepelet rendezett tegnap a kath. legényegyesület ifjusága. A derék magyar érzésű iparossegédek nemes buzgalommal fáradtak, hogy a kegyelet oltárán érzésükből font babért helyezzenek el. A közönség lelkesedéssel halgatta a sikerült ünnepély programját.

Ma délelőtt a kassai orsolyarendi zárda

tanító képezdése tart emlékünnepet. Ezt megelőzőleg az apácák templomában Lesskó István pápai prelátus mutatott be gyász isteni tiszteletet a vértanuk lelki üdvéért.

Az iskolai ünnepélyen Hoffmann Arnold történeti tanár ismertette a növendékekkel a nap jelentőségét, nemzeti gyászunk indító okát, a vértanuk dicsőséges életét és megdicsőítő martyr halálát.

Lengyel Menyhért sikere.

„A hálás utókor“.

A Nemzeti Színház színpadán, szombat este egy fiatal, nagy talentumi drámaíró tartott bevonulást, a közönség és a kritika bátorító, elismerő tapsai között. Lengyel Menyhért, a Kassán sok évet eltöltött fiatal író neve tünt fel a siker aranysekevényén. A hálás utókor című színjátékát mutatták be szombat este az ország első színpadán s a darab osztatlan sikert aratott.

Az összes fővárosi lapok kritikásai nagy elismeréssel szólnak Lengyel Menyhért határozott drámairói képességéről, tartalmas, produkáló képességéről. A darab méltatását és ismertetését az érdeklődők a fővárosi lapokban bizonyára örömmel olvasták. A mi örömünk különösen nagy, mert tanui vagyunk, hogy egy igazi tehetség végre megtalálta az érvényesülés stációját, amit Kassán hiába keresett. Itt az írónak, a talentumos embernek nagyon kicsiny a becsülete. Bárki, kotyom-fity stréberkét többre tartanak a toll munkásánál. El kellett költözni Kassáról Fényes Samunak, el mennie Lengyel Menyhértnak és el kell vándorni mindazoknak, kikben a tehetség tüze lobog. Mert Kassán elpenészednek a rettentő közöny és sivárság ugarán.

Véres vasárnap.

Dolgozott a kés.

És az ólmosvégü bot.

Az elmúlt vasárnap véres eseményekkel jelentkezik a rendőri krónikában. A mértéktelen szesz élvezetétől elvadult emberek féktelen szenvedélye egymás testi épségére tört. Itt adjuk a véres események kritikáját:

Megölték egy embert!

Ezzel a riasztó hírrel hajszolták fel tegnap éjjel az Erzsébetvárosi rendőrszemet a Hermann-féle korcsmában — hol alig mulik el vasárnap verekezés nélkül — a padlón vérbe fagyva eszméletlenül fektűt egy férfi, fején tátongó seb. A rendőr nyomban odasietett, próbálta élesztgetni az önkivületi állapotban levő férfit, de sikertelenül. Végre is a mentők a kórházba szállították, hol mindeddig nem nyerte vissza eszméletét.

A rendőrség mindössze annyit állapított meg, hogy a Hermann-féle korcsmában hirtelen verekedés támadt s e közben valaki ólmosbottal fejbe vágta az ismeretlen férfit aki eszméletlenül összeesett. A tettes elmenekült. A rendőrség most a sebesült kilitének megállapításán, és a támadó kinyomozásán fáradozik.

A Vigadó előtt.

A Vigadót is jó volna hatóságilag ki-telepíteni a főutcáról. Minduntalan megismétlődnek ebben a hangos korcsmában a botrányos jelenetek. Ez a pálinka odu valóban nem való a főutca kellős közepére. Tegnap este Seidner Viktor borbélysegéd, a főutca 60. szám alatt levő Vigadó előtt haladt, mikor pékkatonák megtámadták és balkarját keresztül szurták. Mosolyi Géza dr. tiszti orvos kötözte be a súlyosan sérült férfi sebét. A katonákat nyomozza a rendőrség.

Téglagyári csendélet.

A részvénytársulati téglagyárból is tegnap este sürgős rendőri segítséget kértek. A téglagyár udvarán Orechovszky Jakab és Pajor Mihály megtámadták Michel János munkástársukat. Az összetűzés oka az volt, hogy Michel egy lakodalmas házba hivatalosan beállított és késsel hadonászott a nász-nép között. E végett bűnhődni kellett. Társai földre teperték, bottal összeverték. Mikor a rendőrségre került az egész kompánia, Michel sírva mutogatta bal szemé alatt a megkötött sebhelyeit és a hátán sajnó ütések nyomát. A mentők sebét bekötötték és a kórházba szállították.

Utcai támadás.

A Zoltán-utcán Sariga András gyári munkás megleste Varga András és se szó se beszéd, hátulról rávetette magát, a földre gyömöszölte és zsebkésével jobb karján megszurta. A sérültet a mentők szedték fel és szállították a kórházba.

UJDONSAGOK

Az iszákosságról.

Hol vagyunk mi még s hol van Norvégia az iszákosság korlátozásánál.

Nálunk most török a fejüket azon, hogy vasár- és ünnepnapokon zárják-e el azon helyiségeket, melyekben alkohol tartalmú italt árulnak. Norvégia ezen már néhány évtizeddel gondolkodott.

Nálunk még egyetlen egy törvényt sem hoztak, mely az iszákosságot korlátozná. Norvégia évről-évre hoz új törvényeket.

Nálunk az ivást még erénynek tartják. Másutt a legnagyobb undorral emlékeznek meg a részegéről.

Az alkoholelleses liga az egyetlen, mely néha-néha bizonyos eredményeket tud felmutatni, de védekezésnek ezt nem lehet állítani.

A nemzet eddig igen keveset törődött a részegséggel, pedig már itt volna az ideje.

Lapunk hasábjain már nem egyszer volt alkalmunk a nagy károkat feltárni, melyek az országot veszélyeztetik az alkoholizmus terjedése miatt.

Jelenleg is elmondjuk alább a Norvégiában hozott törvényekből a fontosabbakat.

Augusztus 1-én lépett életbe Norvégiában az iszákosság korlátozását célzó új törvény, amelyet rendkívüli szigorúság jelleméz. A nyilvános helyen való részegséget a jövőben e törvény alapján 800 koronáig terjedő pénzbírsággal és 3 hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetik. A szabadságvesztés-büntetésnek kimondása minden esetben kötelező, ha egy éven belül legalább kétszer vétett az illető e törvény rendelkezései ellen.

Az ítélő bíróság a bűnöst állami kényszer-nevelő-intézetben helyezheti el, ahol az

elítelt teljes javulásáig — de az első esetben 18 hónapnál nem hosszabb ideig — tartozik maradni. Ha egy javíthatatlan alkoholista büntetésének kitöltése után visszaesik, úgy javító-intézetbe való internálása 3 évi időtartamra is kimondható. A ki józan egyént akár nyilvánosan, akár négy szemközti alkohol élvezetére biztat, vagy egy részeg egyént az ivásnak folytatására rábir, az igen magas pénzbüntetéssel, sőt ismétlés esetén fogházzal is büntethető.

Ha ez a vétsége nyilvános helyen történik, már az első alkalommal is fogház-büntetés mondható ki. 18 évesnél fiatalabb egyénnek tiltva van olyan helyen időzni, hol szeszes italokat eladnak, kimérnek és általában tilos alkohol tartalmú italokat kis-korú egyének segélyével vagy közreműködésével egyik helyről a másikra szállítani vagy küldeni. A szeszes italok vételéből eredő tartozások a bíróság előtt nem érvényesíthetők.

Ebből láthatjuk, hogy mennyire hátra vagyunk maradva, nemcsak az ipar, kereskedelemben, hanem sajnos, a törvények hozásában is, pedig hát jogász államnak szeretjük magunkat nevezetni.

L—r.

— A szinügyi választmány ülése. A szinügyi választmány szombat délután ülést tartott, amelyen tudomásul vették a társulat névsorát.

— Áthelyezett csendőrőrs. Az Abauj-szemerén állomásozó csendőrőrs Hernád-vecsére helyeztetett át s Jászón és Nagy-Idán e hó elsejétől csendőrség állítottatott fel.

— Október 10 és a rendőrség. Váczy József rendőrfőkapitány az október 10-iki munkástüntetés alkalmából a dolgozó munkások és nyitva tartott üzletek és műhelyek megoltalmazására széleskörű rendőri intézkedéseket tett. Az erről szóló hirdetmény a holnapi napon jelenik meg és részletes utasításokat tartalmaz.

— Abauj-Torna megye zárszámadása. Abauj-Torna vármegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről, valamint az ezek tedezetére szolgáló jövedelmekről szerkesztett 1908. évi költségvetés, továbbá a gyámpénztár, nemkülönben a törvényhatóság és az árva- és gyámhatóság kezelése alatt álló alapok 1906. évi zárszámadása, valamint az állandó választmány pénzügyi szakosztályának ezekre vonatkozó jelentése f. évi október hó 3-ik napjától kezdődőleg f. évi október hó 18-ik napjáig a vármegye elispáni hivatalánál közszemlére van kitéve. A zárszámadásokra az egyes adósok észrevételeket tehetnek, azt a közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az állandó választmányának címezve megküldhetik, mely az észrevételeket tárgyalni és véleményes jelentése mellett, a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

— Veszett eb marta gyermekek. Friedmann Samu cipőkereskedő foxterier kutyája szombaton megveszett és megmarta a kereskedő négy gyermekét, akiket nyomban a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak gyógykezelés végett. A kutyát elpusztították és agyvelejét felküldték a Pasteur intézetbe, mely a kutya agyvelejével állatokat oltott be, melyeken kitört a veszetség. Ebből beigazolást nyert, hogy a kutya veszett volt. A rendőrség november hó 1-ig ebzárlatot rendelt el.

— Országos atletikai viadal Kassán. A „Kassai Athletikai Club”-nak f. hó 13-án vasárnap d. u. 2 órakor a Rákóczy-köruton lévő sporttelepen tartandó országos és kerületi atletikai viadalára nagyban készülnek úgy a vidéki, mint fővárosi legkiválóbb egy-

letei. A K. A. C. egész napra kiterjedő programmal rendezi őszi versenyét, úgy hogy az egyes számokban már délelőtt fognak nemcsak előmérkőzések, hanem a döntő küzdelmek is megtartatni. A Magyar Atl. Club, továbbá az utóbbi időben oly nagy szerepet játszó debreceniek, azután a nyíregyháziak, az MTK. BAK. szóval a legjelentősebb sportegyletek biztosra ígérték eljövételüket. A verseny keretében kerül egyúttal eldöntésre az északkerületi labdarúgó bajnokság első mérkőzése és pedig a KAC. és a Kassai Munkás Torna Egylet csapatai közt. A versenyre a beléptidijak csakugy mint rendezés igen mérsékelték s majd a helyszínén válhatnak.

— A borhamisítók ellen. A belügy-miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, felhívta őket, hogy szigorúan utasítsák az elsőfoku rendőri büntetőhatóságokat, hogy a borhamisításokat a legéberebben ellenőrizzék, az alapos gyanúval terheltek ellen a vizsgálat megindítása iránt haladéktalanul intézkedjenek, illetőleg a borhamisítási törvény és rendeletek végrehajtása érdekében különös gondot és kellő erelyvel járjanak el.

— Halálos szerencsétlenség. Puppenkó János 71 éves lőcsei ács Ábrányi házáról oly szerencsétlenül bukott le, hogy azonnal meghalt.

Hlinka a Szepességen. Ahelyett, hogy ez a veszedelmes agitátor a jól megérdemelt két évi államfogház büntetését ülné le, szabadon jár-kezel és folytatja adáz küzdelmét a magyarság ellen. Lublóról kapjuk a hiteles értesítést, hogy nemrégiben megfordult a felső Szepesség több községében, ahol bizonyára gonosz szándékok vezérelték. Munkatársunk tudni véli, hogy dr. Neogrady Lajos vármegyei alispán Hlinka után azonnal megjelent az illető községekben és alaposan tájékoztatta magát Hlinka ottani működésének eredményéről. Nagyon fontosnak tartjuk Hlinka szerepességi útjának részletes ismertetését, miért is legközelebb arra még visszatérünk.

— Ki ismeri? A hernádszadányi szolgabíróság a következő jeientést adta ki: Mult hó 25-ik napján a hajnali órákban Eszkáros községben egy ismeretlen koldus-asszony meghalt. Kora kb. 70—75 év. Ruházata: fején sötét fejkendő, felső testén egy lilaszínű virágos elrongyolt rekli, altestén sötétkék szoknya, az alatt sötétszürke alszoknya, egy kék virágos s egy elrongyolt vörös szoknya és egy pár rossz cugos cipő. Találatott nála egy elviselt szürke nagykendő s egy vörös szegélyű fehér lepedőben néhány darab használt fehérnemű.

— Tüzesetek. Pusztageyházán, Toporc közelében, szept. 28-ikán tűz ütött ki, mely négy házat, négy istállót és nyolc csürt harnvasztott el. A kár 8210 korona. Biztosítás útján megtérül 6400 korona. — Lőcsén, a f. hó 4-ikéről 5-ikére virradó éjjel 2 ház égett le.

— Gyilkosság Gölnicbányán. Folyó hó 3-án reggel a csendes Gölnicbányát kegyetlen gyilkosság híre riasztotta fel. A rétten meggyilkolva találták Hadbavni Miklós bacsót, kinek feje 8 fejszecsapástól teljesen szét volt roncsolva. A gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták Czupper Györgyöt, aki azonban állhatatosan tagad.

— A tűzifa eladás ellenőrzése. Ma szemlét tartott a tűzifa raktárakban és fapapító helyeken a mértékitelesítő hivatal vezetője, a főkapitány által kiküldött rendőrbiztos kíséretében. A fakeskedőknél találtak olyan szekér mérleget, melynek hitelesítése elévült s olyan kimérésre használt mérleget, ami rossz volt. Találtak hibás és rossz súlyokat. A raktárakban találtak nagyon sok szabálytalanul rakott tűzifát. Némelyik keresztbe van rakva. Más rakás nagyon hézagosan, egyik másik méter a mértéken jóval alul van. Azonban olyan farakásokat is találtak, amelyek szabályszerűen

karok közé és tömören voltak rakva s amelyeknél a méretek is minden tekintetben meg voltak. Igen sok kereskedőnél hiányzik az előirt hitelesített méterrend. A hiányokról a főkapitányságnak jelentést tettek. Ezentul váratlanul minden héten történnek a raktárakban vizsgálatok. Lemérik a súly szerint eladott fát is, valamint a szállító üres szekeret. A főkapitány felhívásban fogja figyelmeztetni a fakereskedőket a faeladás, (rakás, lemérés stb.) körül a hatósági rendeletek betartására. Amely kereskedő a faeladás körül kihágást követ el, nem csak megbüntetés, hanem cselekedetét nyilvánosságra hozzák.

Akik ezt a hirt csudálkozva olvassák, azokat sietve fölvilágosítjuk, hogy a fent elmondott intézkedés nem Kassán, hanem Kolozsvárott történt. A kolozsvári rendőrség eljárása a közönség körében nagy megnyilvánulást keltett. Szeretnők ezt a kassai rendőrségről is jelenteni. Reméljük, Váczy József rendőrfőkapitány okul kolozsvári kollegája példáján és a helyes, a közönség érdekeit oltalmazó ellenőrzést Kassán is rövidesen meghonosítja.

— Kinek van eladó gyümölcse? A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az eladó gyümölcskészletekről a miniszterium nyilvántartást vezessen s ezt időnként tegye közzé. Minden évben ugy az eladók, mint a vevők nagyobb számban jelentkeznek a gyümölcsészeti miniszteri biztostól annak jeléül, hogy ezen nyilvántartással elérték a célt: eladók és vevők egymásra találjanak. Az eladásra bejelentett gyümölcskészletekről az idei első kimutatást most tették közzé. Nem kevesebb, mint 400 vevő jelentkezett, almát kínál eladásra 116 termelő. A többi gyümölcsfajtákra is van sok bejelentés. Leginkább Bécsből és Gráczból jelentkeznek vevők. Ezt a nyilvántartást a miniszterium bárkinek megküldi, ha egyszerű levelezőlapon az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostól kéri. Üdvös volna, ha a földművelésügyi miniszter a Bécsből és Gráczból jelentkező vevők nevének közlése helyett, inkább a magyar földön keresne piacot a gyümölcsnek. Megtudjuk enni mi is a gyümölcsöt — ha olcsó és jó. Az osztrák pedig csak a javát és az olcsót vásárolja.

— A belügyminiszter a hazárdjáték ellen. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter igen üdvös rendeletet adott ki az egyre nagyobb mértékben elharapódzó hazárdjátékok ellen. Ennek az akciónak előjeleként a fővárosi rendőrség már több ízben tartott razzziát azokon a nyilvános helyeken, korcsmákban, vendéglőkben és kávéházakban, ahol hazárdjáték folyt s a gyanusabb helyeket állandó rendőri felügyelet alá helyezte. A kaszinókkal és klubokkal szemben a belügyminiszterium azt a védelmi módot fogja követni, hogy előbb bizalmas uton figyelmezteti a kaszinók vezetőségét a hazárdjáték megszüntetésére, s ha ennek fogantatja nem volna, a kaszinókat alapszabályaikra való hivatkozással fölösztatja. A kaszinók és társaskörök ugyanis a hazárdjátékok megengedésével eltérnek azokról az alapszabályszerűleg kijelölt céloktól, amelyekért az alakulásra és működésre engedelmet kaptak a belügyminiszteriumtól. A belügyminiszterium az utolsó időben különben azt a sajnálatos dolgot tapasztalta, hogy egyes kaszinókat, társasköröket, klubokat nem a közszükség, hanem élelmes vállalkozók alapítottak egyenesen azért, hogy a tagok játékszenvedélyét saját céljaikra aknázzák ki. A védelmi rendszabályokat elsősorban csak néhány prononszirozottabb kaszinó ellen alkalmazzák, mert azt remélik, hogy ezek fölösztatásától a többiek levonják a helyes következtetést és a maguk jószántából tiltják be a hazárdjátékokat. A belügyminiszteri rendelet szelleméhez hiven igen jó volna Kassán is a hazárdjátékosok között szétűtni. Rendőrségünk bizony nagyon lanyhán teljesíti az ellenőrzést s ez okozza, hogy városunkban a

szerencsejáték elburjánzott. Kisebb-nagyobb kávéházakban zavartalanul folyik a játék, fiatal diák emberek és családfentartók anyagi romlására. A hazárdjátékosok üldözését persze ugy képzeljük el, hogy kivétel nélkül, minden kávéházba bekukkant a rendőrség s ahol tiltott kártyajátékot tapasztal, a játékosokra és a kávéra való tekintet nélkül kiméletlen megtorlást fogantatosít.

— Nem érdemes már a fehérneműt otthon mosatni! Elmaradhat a „nagy mosás”, mert *Haltenberger* kassai gőzmosó intézetében egy kilogramm fehérneműt 40, 45, és 50 fillérért mosnak, anélkül, hogy a legcsekélyebb klórmész használnának. Aki érdeklődik ezen újítás iránt, az kérje a „Gőzmosás” stb.-ről szóló ismertető füzetet.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

— Kassa látványossága a Rákóczi körút 11. szám alatt levő *Balsay* Jenő tulajdonát képező ház udvarán felállított szökőkút. Mintegy 4 méter átmérőjű vízmedence közepén egy másfél méter magas angyal bájos szobra emelkedik a magasba. Az angyal kezében halat tart s a hal szájából szökik magásra a víz sugar. Akik látták a szökőkutat, egyhangulag az a véleményük, hogy bármely előkelő köztér díszül szolgálhatna. A rendkívül nagy ügyességgel és kiváló szakértelemmel csinált szökőkút *Steiner* Adolf és Tarsa kassai csatornázási és vízvezetési berendező műszaki cég munkáját dicséri. Ezzel a munkával a cég bizonyosságát adta, hogy nemcsak sablonos vízvezetési berendezéshez ért, hanem komplikált vízművek létesítését is jól megoldja.

Színház.

Fátum.

Zsiros István színművének premierje.

Zsiros István foglalkozására nézve tüdőfőhadnagy. Jó katonához illően hisz a fátumban, a titokzatos, a kiszámíthatatlan végzet rendelésében, melynek törvénye az, hogy sorsát senki sem kerülheti el. A fátumban gyökeredző hit növeli a katonában a bátorságot, a férfiaságot, a katonai erények legbecsesebb javait. Ezek után az következnék, hogy Zsiros István a katona életből meríti tárgyát. Nem azt teszi. Kétségtelenül gyakorlott tollára tűz egy kirívó társadalmi jelenséget: a párbaj-kultuszt.

És érdekes mese keretében helyet szorít a fátum rendelkezésének, mely szerint meg volt írva, hogy a jó, a nemes, a talpig becsületes férfit megöli egy elvetemült gazember golyója. Megöli, mert vannak esetek, mikor a társadalom erkölcsi törvényei arra kényszerítenek, hogy olyan emberrel haláltusára szemközt állván idézzük végzetünket, aki becsületét eljászotta volt, de ez rá nem bizonyítható. Es itt talán akaratlanul a szerző egy sokkalta mélyebb igazságot pendít meg, mint aminőt a darab tendenciája nyilvánít.

Azt, hogy a becsület nem föltétlenül pozitív alap az igazság számára, hogy a becsület olyan köntös, melyet másoknak rólunk táplált jó véleménye aggat egyéniségünkre, s ez a köntös szent és sérthetetlen marad, valameddig kétségbevonhatatlan bizonyítékokkal nem igazolható, hogy viselője jó véleményünkre érdemtelen. Vagyis, az ember becsületlensége ott kezdődik, ha szava-hihető tanuk igazolni képesek a bünt.

Ha nincsenek tanuid, ha csak magad vagy egy gazember tettének ismerője, még ha olyan tiszta és szeplőtelen életet is élsz, mint Vajkay gróf hallgass, nincs jogod szemébe vágni Gozdanovicsnak, hogy hamis

kártyás, mert kivel bizonyítod? Az, hogy becsületes vagy, az hogy nem rágalmaztál soha senkit, hogy férfias bátorságodnak tanujelét adtad, még nem dönti javadra az igazságot. Tanut, tanut az istenért, különben életedet oda kell állítani a gazember golyójának, mert bizonyítani nem tudván, az elégtételadás megtagadásával, te az igaz férfi, a gyávaság gyanujába keveredhetsz.

A szerző szerint, az a fátum, hogy hőse Vajkay gróf áldozata lesz a leleplezett, de rá nem bizonyítható gazember golyójának. Amit ő fátumnak tart, az a katonai becsület és lovagiasság szabályai szerint valóban az. És ebből a szempontból nézve elismerjük, hogy a szerző igazat mondott. A katonaelet kitűnő ösmérője választhatott ki csak ilyen tragikus példát, hogy a tiszt becsület védelmének kirívóságát illusztrálja. Mi polgárok elfogadjuk tanunak a kaszinó elcsapott szolgáját is, sőt mi polgárok egyáltalán nem tesszük ki életünket istenitélet céltáblájául, hanem a bíróságnál keresünk oltalmat. A polgári felfogást illetőleg csak egyben adunk igazat a szerzőnek, hogy sok becsületes alak él és vissza a becsület kótorunsában és fertőzi a társadalmat, csupán azért, mert becsületlenségének elpafástolásához kitűnően ért.

A *Fátum*, mind a mellett, hogy bizonyításra szánt tételével erős kritikára hívja fel a gondolkodó elmét, érdekes alkotás. Néhány, a hatás kedvéért színpadra hozott jelenetet kivéve, a katonaelet és a főúri világ erkölcsének és életfelfogásának alapos ismeretével jelentkezik. Lükettő drámai nyelv a cselekmény biztos felépítése és az események tömör, gyors gördülékenysége talentumos írora vall. Zsiros István határozottan rokonszenvenessé tette komoly színpadi művével a katonákat. El is sóhajtotta valaki a hátam mögött:

— Sok ilyen gondolkodó elmét és érző lelket a hadseregnek és megszeretjük a katonákat!

Az előadás igen jó volt. A szereplők pompás összjátéka élvezhetővé tette a Fátumot. Fái Flóra, Rác, Bartha, Nagy, Komjáthy és Szénássy a szerző alakjaival igaz embereket hoztak a színpadra. A közönség rokonszenvenessé fogadta a darabot és sokat tapsolt a szereplőknek.

Heti műsor:

Hétfő: „A helyettes” (vigjáték.)
Kedd: „Szép Ilonka” (operett.)
Szerda: „A 47-ik cikk” (színmű.)
Csütörtök: „Sabinnők elrablása” (vigjáték.)
Péntek: „A kis alamuszi” (operett.)
Szombat: „Göre Gábor Budapestön” (énekes vigjáték premiér.)
Vasárnap: d. u. „Heidelbergi diákélet” este: „Göre Gábor Budapestön.”

Hirdetések.

Intelligens urak (hölgyek is.)

Állandó jövedelmező állásra tehetnek szert. Felvételre jelentkezhetnek a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig.

Kassa, Deák Ferenc utca 51. sz. I. e.

Látható írásu
ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más ír-
őgépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!
Tiszta acélszerkezet!
Eddig nem ért gyorsaság!
Rendkívül egyszerű ke-
zelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!

Magyaror-
szági vezér-
képviselő **John Rezső**
Budapest, VI. Teréz-körut 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve!

□ Rákóczi □
emlékkönyv.

Ezelőtt 1 kor., most 20 fill.

Cimlapján **II. Rákóczi Ferencz**
életnagyságu képével (Lengyel
Ede festőművésznek Abauj-Torna
vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen. Irta: Lengyel
Ményhért. — Centum gradamina Hungariae
contra Germanos. Irta: Kerekes György. —
Tegnap és ma. Irta: Mihalik József. — II.
Rákóczi Ferenc emléke Kassán. Irta: Révész
Kálmán. — Rákóczi Holesiczban. Irta: dr.
Fényes Samu. — Rákóczi temetése. Irta:
Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi
Ferencnek. Irta: Szabó Adorján. — A
rodotói temetés. Irta: Telepy Marcel.

* !! 17 díszes illusztráció !! *

Kiegészítők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. —
Zrinyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrinyi
Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi
templom külseje és belseje, ahol a fejede-
lem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi
templom, melyet Báthori Zsófia épített,
külső és belső képével. — Rákóczi két fia:
József és György. — A fejedelem pecsétje.
— Bercsényi Miklós arcképe egykori fest-
mény után. — Bercsényiné Csáky Krisztina
arcképe. — II. Rákóczi Ferencz Emléktáblája.
— II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-
egyházi kriptában. — A kassai erődítés
alaprajza és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv díszes kiállítású,
kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ezelőtt 1 K., most 20 fill.

Kapható a **NAPLO** kiadóhivatalában.
Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az
ára bélyegeken is beküldhető.

Kiadó: **Murányi József.**

≡ **KASSAI JELZÁLOGBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG** ≡

≡ FŐ-UTCA 4. SZÁM. ≡

Elfogad **BETÉTEKET** takarékkönyveeskére vagy folyó-
o o számlára legelőnyösebb feltételek mellett. o o
Vesz és elad értékpapírokat, arany és ezüst pénzneme-
ket, idegen bankjegyeket. Átutalásokat bármely kül-
o o földi piacra is közvetít. o o

Tűz- és betörésmentes safe deposit. - Osztálysorsjegyek -
- Sorsjegyek részletfizetésre. - Sorsjegyesoportok alakítása.

Minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

≡ **FÉRFI SZABÓ-MŰHELY ÁTHELYEZÉS.** ≡

Van szerencsém Kassa város és Vidéke n. é. közönségét és nagyrabecsült
vevőimet értesíteni, hogy

FÉRFI SZABÓ MŰHELYEMET

A MÉSZÁROS-U. 33. SZ. ALATT LÉVŐ HÁZBA ÁTHELYEZTEM.

Legdivatosabb őszi és téli kelmékből, szövetekből nagy választék. Megérkez-
tek már a legújabb angol, valamint honi divatkelmék. Megrendelések ponto-
san és mérsékelt árak mellett gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel:

MESTER ISTVÁN férfiszabó

Telefonszám: 373. **Mészáros-utca 33. szám.** Telefonszám: 373.

o o o **LELKIISMERETES MUNKA.** o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező **KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.**

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

... Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ...

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÜZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. **KASSA** Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR ≡ **KORONA SÖR** ≡ **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különböző árjegyzékkel kívánatra
a serfőzde készséggel szolgál.

Royal nagyteremben kizárólag e serfőzde söre méretik ki.

Nyomatott **VITÉZ A. UT. KASSA**